

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Islamas it tiurkų tautos Lietuvoje Islam and Turkic Communities in Lithuania	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): doc. dr. Galina Miškinienė Kitas / a (-i):	VU Azijos ir transkultūrinių studijų institutas, Filologijos fakulteto Baltijos kalbų ir kultūrų instituto Baltistikos katedra

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji pakopa	Privalomasis ir pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	4 semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	48	85

Dalyko (modulio) tikslas
Dalyko tikslas – supažindinti studentus su tiurkų tautomis (totoriais ir karaimais), gyvenančiomis nuo XIV a. Lietuvoje, suteikti žinių apie tiurkų tautų gyvavimą, vystymąsi bei pagrindines jų religijos, kultūros ir kalbų ypatybes, lyginamuoju aspektu parodyti skirtumus ir panašumus tarp šių dviejų tiurkų kilmės tautų, ugdyti Lietuvos tiurkų kultūros supratimą ir tarpkultūrinę kompetenciją; ugdyti profesinę etiką grindžiamą gebėjimą rašyti ir pristatyti pirminių šaltinių analize pagrįstą tiriamąjį rašto darbą, mokytis mokytis.

Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Demonstruoti žinias apie tiurkų tautas, gyvenančias Lietuvoje, gebėti atpažinti abiejų kultūrų materialaus ir nematerialaus paveldo objektus, išmanyti supras tiurkų tautų papročių ir tradicijų savitumą	Demonstravimas, probleminis dėstymas, savarankiškas tyrimas (informacijos paieška)	Kaupiamasis vertinimas (aktyvus dalyvavimas seminaruose, esė)
Išmanyti pagrindinius dalyko rašytinius ir vaizdinius šaltinius, taikyti įgytas žinias apie tiurkų tautas Lietuvoje ir jų kultūrą.	Aktyvaus mokymo metodai: minčių srautai, diskusijos, aptarimas, studentų pristatymas	Kaupiamasis vertinimas (aktyvus dalyvavimas seminaruose, pranešimas)
Lyginti Lietuvos tiurkų tradicijas bei kultūrą su kitomis kultūromis bei tradicijomis, išmanyti panašumus ir skirtumus	Tiriamieji metodai (informacijos paieška, literatūros skaitymas, pranešimo rengimas ir pristatymas)	Kaupiamasis vertinimas (aktyvus dalyvavimas seminaruose, testas)

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Trumpa pažintis su islamo istorija Lietuvoje ir šaltiniais apie jį.	2		1				3	10	
2. Trumpa pažintis su Lietuvos tiurkų tautų istorija ir šaltiniais apie ją. Tiurkų genčių atsiradimas Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės teritorijoje (XIV–XV a.) ir jų apgyvendinimo istorija. Genčių ir giminių tradicijos. Totorių bei karaimų fizinės ir dvasinės ypatybės. Tradiciniai verslai. Materialinė kultūra.	4		2				6	16	Mokslinės literatūros skaitymas.
3. Religinis gyvenimas. Konfesija: religinės bendruomenės ir dvasininkai; mečetės ir kinėsės; Korano leidimas – faktai ir versijos; neofitai. Religinės šventės. Karaimų religija ir karaizmas.	6		3				9	13	Dokumentinių filmų apie Lietuvos tiurkų tautas pristatymas ir aptarimas.
4. Kalba ir raštas. Abiejų tautų kalbiniai ypatumai. Knygų ir rankraščių kolekcijos, saugomos Lietuvos ir pasaulio saugyklose.	8		4				12	16	Mokslinės literatūros skaitymas.
5. Tradicija ir papročiai: gimimas, vardo suteikimo apeigos, vedybos, laidotuvės.	8		4				12	16	Tiriamąjo darbo plano sudarymas, įvado rašymas
6. Tiurkų tautų transformacija XX a. ir nauji iššūkiai, su kuriais šios tiurkų tautos galimai susidurs XXI a.	4		2				6	14	Tiriamąjo darbo pristatymas ir aptarimas.
Iš viso	32		16				48	85	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas auditorijoje seminarų metu	20	Semestro metu	2 balai: aktyviai dalyvauja diskusijose, atsako į klausimus, formuluoja problemas ir klausimus, teikia kritinių pastabų; 1 balas: dalyvauja diskusijose, atsako į užduodamus klausimus; 0 balų: beveik nedalyvauja diskusijoje arba praleido daugiau nei 1/3 seminarų
Rašto darbas (nemažiau 20 000 spaudos ženklų su tarpais)	30	Iki gegužės 24 d.	Vertinami šie darbo aspektai: – Darbo struktūra ir apimtis: rašto darbo struktūra aiški ir logiška, yra visos reikiamos dalys (įvadas, kur pristatoma tema, tikslai, uždaviniai, metodai, empirinė medžiaga; dėstymas, kur pateikiama empirinės medžiagos analizė ir interpretacija; išvados), darbas yra tinkamos apimties (0,5 balo); – Analizė ir išvados: analizė labai išsami, išvados pagrįstos, formuluojamos remiantis empirine medžiaga (2 balai); jei analizė atlikta, bet nėra išsami, išvados ne visada pagrįstos, skiriamas 1 balas, už paviršutinišką analizę balai neskiriami.

			– Mokslinis stilius ir tyrimo kultūra: tinkamai elgiamasi su šaltiniais ir citatomis; formuluotės ir stilius atitinka mokslinio darbo reikalavimus (0,5 balo). Įvertinimas nepateikus rašto darbo – 0 balų.
Egzaminas: testas	50	birželis	Testą sudaro 50 atvirojo ir uždarojo tipo klausimų (skirtingo sunkumo, nuo supratimo iki vertinimo), kiekvienas įvertintas vienu tašku. Vertinama taip: 5: Puikios žinios ir gebėjimai. Vertinimo lygmuo. 45–50 teisingų atsakymų. 4: Geros žinios ir gebėjimai, gali būti neesminių klaidų. Sintezės lygmuo. 35–44 teisingi atsakymai. 3: Vidutinės žinios ir gebėjimai, yra klaidų. Analizės lygmuo. 25–34 teisingi atsakymai. 2: Žinios ir gebėjimai nesiekia vidutinių, yra (esminių) klaidų. Žinių taikymo lygmuo. 15–24 teisingi atsakymai. 1: Žinios ir gebėjimai dar tenkina minimalius reikalavimus. Daug klaidų. Žinių ir supratimo lygmuo. 5–14 teisingų atsakymų. 0: Netenkinami minimalūs reikalavimai. 0–4 teisingi atsakymai.

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Schimmel, Annemarie	2001	<i>Islamo įvadas</i>		Vilnius: Regnum fondas
Lunde, Paul	2002	<i>Islam</i>		London-New York-Munich-Melbourne-Delhi www.dk.com
Kričinskas, Stanislovas.	1993	<i>Lietuvos totoriai</i>		Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidykla
Bairišauskaitė, Tamara	2021	<i>Lietuvos totorių istorija</i>		Vilnius: Lietuvos istorijos institutas
Kobeckaitė, Halina	1997	<i>Lietuvos karaimai</i>		Vilnius: Baltos lankos
Norris, Harry	2009	„Islam in the Baltic Europe’s early muslim community“	<i>International Library of Historical Studies</i> 53	
Ingvar Svanberg David Westerlund	2016	Muslim Tatar Minorities in the Baltic Sea Region		Brill
Troskovaitė, Dovilė	2013	„Modernios karaimų tapatybės kūrimas XX a. pradžioje“, in Istorija. Mokslo darbai	Nr. 2	https://www.vdu.lt/cris/bitstream/20.500.12259/99826/1/ISSN2029-7181_2013_V_90.N_2.PG_3-13.pdf
Kobeckaitė, Halina	2017	„Karaimų leksikografijos istorija ir dabartis“		http://www.voruta.lt/karaimu-leksikografijos-istorija-ir-dabartis/
Kobeckaitė, Halina	2022	Karaimų istorijos pėdomis		Trakai: Voruta
Papildoma literatūra				
	2003	<i>Serajos Šapšalo karaimikos rinkinys</i>		Vilnius: Lietuvos Nacionalinis muziejus
	2011	<i>Hadži Seraja Chanas Šapšalas pasišventęs tautai ir mokslui</i>		Trakų istorijos muziejus
Norkus, Zenonas	2009	Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorija ir šiuolaikinės tarptautinių santykių teorijos, in Politologija	Nr. 4 (56), p. 3–56	https://www.zurnalai.vu.lt/politologija/article/view/8389/6257

Miškinienė, Galina	2009	“Studying the Orient in Lithuania”, <i>Acta Orientalia Vilnensia</i> ”	Vol. 10	Vilnius: Vilniaus universitetas
Miškinienė, Galina	2009	Ivano Luckevičiaus kitabas – Lietuvos totorių kultūros paminklas		Vilnius: Lietuvių kalbos institutas
Čelkis, Tomas	2011	Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės sienos „prie Juodosios jūros“ XV–XVI a., in Istorija	t. 83 (3), p.3–13	https://www.vdu.lt/cris/handle/20.500.12259/103990
	2008	<i>Orientas Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos visuomenės tradicijoje: totoriai ir karaimai</i>	t. 6	Vilnius: VU leidykla
Akiner, Shirin	2009	<i>Religious Language of a Belarusian Tatar Kitab. A Cultural Monumento f Islam in Europe</i>		Harrassowitz Verlag
Bairašauskaitė, Tamara	2009	„Vietinis komponentas Lietuvos totorių sociokultūrinės tapatybės konstrukcijoje (istoriografinis aspektas)“, iš <i>Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos tradicija ir tautiniai naratyvai</i>	p. 255–275	Vilnius: VU leidykla
Bairašauskaitė, Tamara, Miškinienė, Galina (sud.)	2014	Tiurkų istorija ir kultūra Lietuvoje	t. 11	Vilnius: VU leidykla
Miškinienė, Galina (sud.)	2021	Lietuvos ir Turkijos istorinės, kultūrinės sąsajos. Totorių ir karaimų įnašas.		Vilnius
Banionis, Egidijus	1998	Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės pasiuntinybių tarnyba XV–XVI amžiais.		Vilnius: Lietuvos istorijos institutas
Miškinienė, Galina (sud.)	2023	Totoriai Lietuvos istorijoje ir kultūroje: XIV–XXI amžiuje	t. 14	Vilnius: VU leidykla
Kulwicka-Kamińska, Joanna, Miškinienė, Galina, Abkowicz, Mariola (sud.)	2023	Turkologia we wschodniej Europie i jej znaczenie dla mniejszości turkijskich		Toruśń, Poznań, Wilno